

son suomen kieliopin ilmestyminen lokakuussa 2004 oli suurtapaus fennistiikassa. Kirja kokosi monihenkisen työryhmän vuosien työn. Kielioppi tarjoaa monipuolisen tietopaketin opettajille, tutkijoille ja opiskelijoille, ja sillä on annettavaa myös kielestä kiinnostuneille maallikoille. Kirjassa on lisäksi pohtivampi »Ilmiöt»-osuus, jossa on pienoistutkielmia eri aiheista.

Kieliopin esipuheessa todetaan, että »kieliopin kokonaissuunnittelu ja laatiminen on ollut ryhmätöitä». Kieliopin tekijät ovat monipuolisesti sivistyneitä suomen kielen tutkijoita ja alansa ammattilaisia, joista jokaisella on omat erityiset asiantuntemusalueensa. Kirjoitusvastuu on jakautunut näiden alueiden mukaisesti ryhmän jäsenten kesken esipuheesta ilmenevällä tavalla. On vaikea kuvitella, että nykyään kukaan kirjoittaisi yksin sellaista järkälemäistä yleisesitystä suomen kieliopista kuin Arni Penttilä aikanaan. Nykynäkemys painottaa enemmän asiantuntijatiedon yhteisöllisyyttä: muodostetaan ryhmiä, verkostoja ja hankkeita, joissa samaa ilmiötä tutkivat tutkijat lyöttäytyvät yhteen ja tuottavat tietoa, jota kukaan heistä yksinään ei pystyisi tuottamaan.

Iso suomen kielioppi voidaan nähdä tekijäryhmänsä koostamana synteesinä tähänastisesta suomen kieltä koskevasta tutkimuksesta. Sitä varten on käyty läpi valtava määrä aiempaa tutkimusta, mutta on huomattava, että kirja sisältää myös alkuperäistutkimusta, jota ei ole aiemmin julkaistu missään. On sääli, että valittu viittaustapa — kirjallisuuslähteet lukujen loppuissa ja satunnaisesti pykälien loppuissa — peittää tämän eron alleen. Kirjallisuusviitteet ovat niin ylimalkaiset, ettei niiden perusteella pysty erottelemaan, milloin on kyse alkuperäistutkimuksesta, milloin toisen käden lähteestä. Nyt alalla toimivien tutkijoiden on mahdollista tunnistaa, keneltä mikäkin tieto on peräisin, ja hakeutua alkuperäislähteille ja opastaa muitakin niille, mutta myöhemmin tulevien polvien tilanne voi olla toinen.

Ison suomen kieliopin ilmestyttyä syntyi Virittäjän toimituksessa idea koota kokonainen teemanumero, jossa keskityttäisiin kielioppiin. Kieliopin ilmestyminen herätti valtavasti keskustelua niin ammattilaisten kuin maallikoidenkin kesken kieliopin kysymyksistä. Käsillä oleva Virittäjän vihko sisältää puheenvuoroja tähän keskusteluun. Ison suomen kieliopin arvioiden lisäksi myös artikkelit ja kirjallisuusosaston kirjoitukset käsittelevät kieliopin kysymyksiä monesta eri näkökulmasta.

Oman ammatillisen elämäni suuri rakkaus on ollut kielioppi. Siksi on hienoa — ja samalla haikeaa — päättää nelivuotinen työni Virittäjän päätoimittajana juuri tähän teemavihkoon. Haluan kiittää toimituksen jäseniä antoisasta yhteistyöstä, toimitusneuvoston jäseniä ja muita arvioijia työstä entistä paremman kielentutkimuksen hyväksi ja Virittäjän lukijoita siitä, että Virittäjä on 110. ilmestymisvuotensa kynnyksellä entistä kukoistavampi lehti. Toivotan tervetulleiksi uuden päätoimittajan dosentti Tiina Onikki-Rantajääskön ja varapäätoimittajan tohtori Salla Kurhilan. ■

MARJA-LIISA HELASVUO